

COMMISSIE VOOR VERZEKERINGEN

COMMISSION DES ASSURANCES

Brussel, 22 januari 2009

Bruxelles, 22 janvier 2009

DOC C/2008-8

DOC C/2008-8

Advies

Avis

over het ontwerp van Koninklijk Besluit tot registratie van en het toezicht op de onderlinge verzekeringsverenigingen en de coöperatieve vennootschappen die hun bedrijvigheid beperken tot de gemeente waar hun maatschappelijke zetel gevestigd is of tot die gemeente en de omliggende gemeenten

sur le projet d'arrêté royal organisant l'enregistrement et le contrôle des associations d'assurances mutuelles et des sociétés coopératives qui restreignent leur activité à la commune de leur siège social ou à cette commune et aux communes voisines

1. INLEIDING

Het ontwerp van Koninklijk Besluit dat aan de Commissie voor Verzekeringen werd voorgelegd, is gesteund op artikel 2, §3, 1° van de wet van 9 juli 1975 betreffende de controle der verzekeringsondernemingen (hierna de Controlewet). Dit artikel geeft aan de Koning de bevoegdheid om bijzondere regels en modaliteiten vast te stellen voor onderlinge verzekeringsverenigingen en coöperatieve vennootschappen, die hun bedrijvigheid beperken tot de gemeente waar hun maatschappelijke zetel gevestigd is of tot die gemeente en de omliggende gemeenten.

In de brief waarmee de CBFA het advies vraagt van de Commissie, wijst zij er op dat tot vandaag voor deze ondernemingen geen enkele vorm van toezicht bestaat, maar dat het IMF in zijn rapport van februari 2006 over het *Financial System Stability Assessment* voor België de aanbeveling heeft gegeven om over te gaan tot registratie van deze ondernemingen.

Bij de invoering van de verplichte dekking natuurrampen in de brandverzekering eenvoudige risico's werd ook de vraag gesteld naar de financiële draagkracht van voormelde lokale ondernemingen. Omwille van deze problematiek werden in het ontwerp, naast de registratie,

1. INTRODUCTION

Le projet d'arrêté royal soumis aux délibérations de la Commission des Assurances s'appuie sur l'article 2, § 3, 1°, de la loi du 9 juillet 1975 relative au contrôle des entreprises d'assurances (ci-après "la loi de contrôle"). Cet article confère au Roi la compétence de fixer des règles et modalités spéciales applicables aux associations d'assurances mutuelles et sociétés coopératives qui restreignent leur activité à la commune de leur siège social ou à cette commune et aux communes voisines.

Dans la lettre par laquelle elle sollicite l'avis de la Commission, la CBFA indique qu'à ce jour, ces entreprises ne sont soumises à aucune forme de contrôle. Dans son rapport *Financial System Stability Assessment* pour la Belgique, de février 2006, le FMI a cependant recommandé de procéder à l'enregistrement de ces entreprises.

Par ailleurs, la question de la capacité financière des entreprises locales précitées s'est posée à l'occasion de l'introduction, en assurance incendie risques simples, de la couverture obligatoire contre les catastrophes naturelles. C'est pourquoi le projet introduit, outre l'obligation

ook bijkomende regels betreffende herverzekering, corporate governance en beperking van de verzekerbare risico's opgenomen.

2. BESPREKING

De Commissie heeft twee bemerkingen bij het voorgedragde ontwerp van Koninklijk Besluit.

Wat betreft de bevoegdheid van de Koning stelt zij de vraag of de Controlewet wel toelaat dat de Koning nieuwe criteria invoert, die niet in de Controlewet bepaald zijn. Zij verwijst hierbij naar het criterium van het maximale premie-incasso en naar de invoering van een beperking van de takken die kunnen beoefend worden door de betrokken verzekeringsondernemingen.

Wat betreft het criterium van maximale premie-incasso, dat zou gebruikt worden om het lokale karakter te controleren, wordt de vraag gesteld of lokale ondernemingen die in een gemeente van een zekere omvang opereren en daardoor een hoger premie-incasso hebben, dan nog kunnen voldoen aan het criterium van het lokale karakter.

De beperking van de verzekeringstakken kan toekomstige ontwikkelingen in de weg staan waarvoor de figuur van de onderlinge verzekeringsvereniging aangewezen is. Onderlinge verzekeringsverenigingen zijn immers gebaseerd op een grote onderlinge solidariteit tussen de leden om risico's waaraan zij zijn blootgesteld onderling te mutualiseren.

Betreffende de omvang van de bevoegdheid van de Koning wordt er op gewezen dat de tekst van het ontwerp nog zal voorgelegd worden aan de Raad van State, die de wettelijkheid zal beoordelen.

De tweede bemerking betreft de door het ontwerp in te voeren verplichting om de risico's storm, natuurrampen en terrorisme voor 100 % te herverzekeren. Deze verplichting mist duidelijk haar doelstelling. Niet alleen storm, natuurrampen en terrorisme kunnen aanleiding geven tot hoge schades, maar ook andere gevaren zoals bijvoorbeeld het vallen van vliegtuigen en ontploffingen.

Bovendien is deze verplichting strijdig met de aard en de bestaansreden van een onderlinge verzekerings-

d'enregistrement, un certain nombre de règles complémentaires en matière de réassurance, de gouvernance d'entreprise et de limitation des risques assurables.

2. DISCUSSION

La Commission formule deux remarques sur le projet d'arrêté royal.

La première concerne la compétence du Roi. D'une part, la Commission demande si la loi de contrôle autorise bien le Roi à introduire des critères supplémentaires non prévus par celle-ci, en particulier celui de l'encaissement maximal. D'autre part, la Commission se demande si le Roi dispose bien de la compétence de limiter les branches dont peuvent relever les risques assurés par les entreprises d'assurances concernées.

Spécifiquement, la Commission demande si les entreprises locales qui exercent leurs activités dans une ville d'une certaine taille peuvent encore satisfaire au critère de l'encaissement maximal, qui viserait à contrôler le caractère local de l'entreprise : l'encaissement de ces entreprises locales dépasse en effet le niveau maximal prévu par le projet.

Quant à la limitation des branches d'assurance, elle pourrait entraver la résolution de certains problèmes susceptibles de se présenter à l'avenir, auxquels la figure juridique de l'association d'assurances mutuelles constituerait une réponse adéquate. Les associations d'assurances mutuelles se fondent effectivement sur la solidarité entre les membres par la mutualisation des risques auxquels ils sont exposés.

S'agissant de l'étendue de la compétence du Roi, l'on note que le projet d'arrêté doit encore être soumis au Conseil d'État, qui jugera de sa légalité.

La seconde remarque de la Commission concerne l'obligation, introduite par le projet, de réassurer les risques tempête, catastrophes naturelles et terrorisme à 100 %. Une telle obligation passerait manifestement à côté de son objectif. En effet, les risques tempête, catastrophes naturelles et terrorisme ne sont pas les seuls susceptibles de donner lieu à des dommages importants. D'autres périls le sont également, par exemple les chutes d'avions et les explosions.

En outre, cette obligation serait contraire à la nature et à la raison d'être des associations d'assurances mutuelles. Une

vereniging. Een onderlinge verzekeringsvereniging wordt opgericht om de risico's die de leden lopen onderling te solidariseren. Het besef dat ieder lid deelt in de resultaten van de vereniging, draagt bij tot een grote solidariteit en verantwoordelijkheidsbesef. Door de 100% regel neemt men juist het risico weg bij de onderlinge verzekeringsvereniging waarvan de activiteit dan eerder kan beschouwd worden als een activiteit van verzekeringsbemiddeling en niet meer als een verzekeringsactiviteit.

Als alternatief stelt de commissie voor om een berekeningsmethode uit te werken die in functie van de grootte van de onderlinge verzekeringsvereniging een maximale retentie oplegt voor het geheel van de risico's die de onderlinge verzekeringsvereniging verzekert. Hierdoor laat men een deel van het risico bij de onderlinge verzekeringsvereniging en houdt men rekening met haar financiële draagkracht.

Op deze manier verzoent men de doelstelling van bescherming van de leden van de onderlinge verzekeringsvereniging met het principe dat de onderlinge verzekeringsvereniging een verzekeringsactiviteit uitoefent.

Volgens de vertegenwoordigers van de verzekeringsondernemingen sluit dit alternatief aan bij de gangbare praktijk. Het heeft als bijkomend voordeel dat geen te belastende administratieve verplichtingen worden opgelegd aan de bestaande onderlinge verzekeringsverenigingen.

De onderlinge verzekeringsverenigingen hebben de mogelijkheid om zich voor meer te herverzekeren en hun retentie te beperken onder het maximaal toegestane eigen behoud. Zij kunnen voor bepaalde risico's zelfs beslissen om deze voor 100 % te herverzekeren.

In voormelde brief van de CBFA, en door de vertegenwoordiger van de CBFA die tijdens de vergadering van de Commissie voor Verzekeringen toelichting gaf bij het ontwerp, wordt benadrukt dat in de tekst de mogelijkheid bepaald is voor de CBFA om vrijstellingen toe te staan op de 100 % herverzekeringsverplichting indien de onderneming een gelijkwaardige zekerheid biedt, rekening houdende met de aard van de risico's, het eigen vermogen en de herverzekering. Er wordt op gewezen dat de in het ontwerp voorgestelde regeling toelaat om aan te sluiten bij de huidige historisch gegroeide toestand.

De CBFA deelt aan de Commissie mee dat uit een bevraging bij de herverzekeraars van ongeveer 90% van de gekende lokale brandverzekeringsondernemingen, blijkt dat het in de herverzekeringsovereenkomsten voorziene beperkte eigen behoud vooral tot doel heeft het

telle association est constituée pour solidariser les risques encourus par ses membres. La conscience du fait que chaque membre participe aux résultats de l'association contribue à créer une grande solidarité entre ceux-ci et à les responsabiliser. La règle de la réassurance à 100 % éliminerait le risque, en sorte que l'activité de l'association d'assurances mutuelles devrait être considérée comme une activité d'intermédiation et non plus comme une activité d'assurance.

La Commission propose de développer, en lieu et place du régime défini par le projet d'arrêté royal, un mode de calcul qui imposerait, en fonction de la taille de l'association d'assurances mutuelles, une rétention maximale pour l'ensemble des risques assurés par celle-ci. Une partie des risques resterait donc assumée par l'association d'assurances mutuelles, dont la capacité financière serait prise en compte.

Ce faisant, l'on réconcilierait l'objectif de protection des membres de l'association d'assurances mutuelles et le principe selon lequel ladite association exerce une activité d'assurance.

Selon les représentants des entreprises d'assurances, cette proposition de remplacement présente le double avantage de correspondre aux pratiques en vigueur et de ne pas imposer d'obligations administratives préjudiciables aux associations d'assurances mutuelles existantes.

Les associations d'assurances mutuelles auraient la possibilité de se réassurer davantage et de maintenir leur rétention sous la limite maximale autorisée. Elles pourraient décider elles-mêmes de réassurer certains risques à 100 %.

La lettre précitée de la CBFA et le représentant de la CBFA venu expliquer le projet en Commission des Assurances soulignent que le projet d'arrêté royal donne à la CBFA la possibilité d'accorder des dispenses à l'obligation de réassurance de 100 % si une entreprise présente une garantie équivalente compte tenu de la nature des risques qu'elle encourt, du niveau de ses fonds propres et de son programme de réassurance. L'on note également que le régime proposé permet d'assurer la continuité avec la situation actuelle, qui résulte de l'évolution historique.

La CBFA a informé la Commission qu'une enquête auprès des réassureurs d'environ 90 % des entreprises d'assurances incendie locales connues avait montré que la rétention — fût-elle limitée — prévue par les contrats de réassurance avait surtout pour objectif de responsabiliser

lokale beheer te responsabiliseren. Omwille van de gedetailleerde, gedurende jaren statistisch uitgeteste praktijken, wenst men liefst geen fundamentele verandering op dit punt aan de huidige toestand door te voeren. Het is bovendien helemaal niet zeker dat een 100% herverzekering altijd tegen aanvaardbare voorwaarden kan worden gevonden.

De vertegenwoordigers van de verzekeringondernemingen noteren dat de CBFA er van uit gaat dat voor de gekende bestaande lokale onderlinge verzekeringsverenigingen een afwijking zal toegestaan worden op de eis van 100 % herverzekeringsdekking voor bepaalde risico's. De vraag wordt gesteld of die toelating voor de afwijking zal gegeven worden vóórleer de herverzekeringsovereenkomst gesloten is.

De Commissie is van oordeel dat het voorgestelde alternatief systeem van het maximale eigen behoud beter aansluit bij de wens van de CBFA om de huidige praktijk voort te zetten en geen fundamentele veranderingen aan te brengen.

-◆-

3. BESLUITEN

De Commissie voor Verzekeringen gaat principieel akkoord met het invoeren van een registratieplicht en een daaraan verbonden toezicht voor de onderlinge verzekeringsverenigingen en de coöperatieve vennootschappen die hun bedrijvigheid beperken tot de gemeente waar hun maatschappelijke zetel gevestigd is of tot die gemeente en de omliggende gemeenten. De Commissie heeft geen bezwaar tegen het vaststellen van bijzondere regels en modaliteiten betreffende de herverzekering, de corporate governance en de beperking van de verzekerbare risico's.

Zij heeft evenwel een aantal bemerkingen bij de concrete regels van het voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit.

Deze bemerkingen betreffen enerzijds de omvang van de bevoegdheid van de Koning bij het vaststellen van het criterium van het maximale premie-incasso om het lokale karakter te controleren en bij de beperking van de verzekeringstakken die door de betrokken verzekeringsondernemingen kunnen beoefend worden.

les gestionnaires locaux. Ces pratiques étant éprouvées depuis des années et s'appuyant sur des outils statistiques, l'on ne souhaite pas modifier fondamentalement la situation actuelle sur ce point. Du reste, il n'est absolument pas certain qu'une réassurance de 100 % puisse toujours être trouvée à des conditions acceptables.

Les représentants des entreprises d'assurances prennent note du fait que la CBFA part du principe que des dérogations seront accordées aux associations d'assurances mutuelles existantes et connues, qui seront dispensées de l'obligation de réassurer certains risques à 100 %. Ils demandent si ces dérogations seront autorisées avant la conclusion des contrats de réassurance.

La Commission est d'avis que le système de la rétention maximale, proposé en remplacement, permettrait de mieux répondre au souhait de la CBFA de poursuivre les pratiques actuelles sans les modifier fondamentalement.

-◆-

3. CONCLUSIONS

La Commission des Assurances marque son accord sur le principe de l'introduction d'une obligation d'enregistrement aux associations d'assurances mutuelles et sociétés coopératives qui restreignent leur activité à la commune de leur siège social ou à cette commune et aux communes voisines, ainsi que sur le principe d'un contrôle y afférent. La Commission n'a pas d'objection à la fixation de règles et modalités spéciales en matière de réassurance, de gouvernance d'entreprise et de limitation des risques assurables.

En revanche, elle formule un certain nombre de remarques sur les règles concrètes posées par le projet d'arrêté royal qui lui a été soumis.

Ces remarques concernent d'une part l'étendue de la compétence du Roi. La Commission se demande si le Roi est habilité à introduire le critère de l'encaissement maximal pour contrôler le caractère local des entreprises d'assurances concernées et à limiter les branches d'assurance dont peuvent relever les risques assurés par ces entreprises.

Anderzijds heeft de Commissie ook vragen bij het opleggen van een 100 % herverzekering voor de risico's storm, natuurrampen en terrorisme. Deze verplichting lijkt haar niet verenigbaar met de aard en de bestaansreden van de onderlinge verzekeringsverenigingen, noch met de kenmerken van een verzekeringsactiviteit. Er wordt in dit advies een alternatief voorgesteld dat beter aansluit bij de doelstellingen van een onderlinge verzekeringsvereniging, bij het principe van een verzekeringsactiviteit en ook bij de wens van de CBFA om de huidige praktijk voort te zetten en geen fundamentele veranderingen aan te brengen.

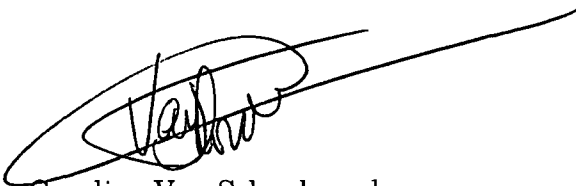
D'autre part, la Commission s'interroge sur l'opportunité d'imposer l'obligation de réassurer à 100 % les risques tempête, catastrophes naturelles et terrorisme. Cette obligation lui semble incompatible avec la nature et la raison d'être des associations d'assurances mutuelles ainsi qu'avec les caractéristiques de l'activité d'assurance. Le présent avis formule une proposition alternative plus conforme aux objectifs des associations d'assurances mutuelles, au principe de l'activité d'assurance et au souhait de la CBFA de perpétuer les pratiques actuelles sans les modifier fondamentalement.

-♦-

voor de Voorzitter,

-♦-

pour le Président,

Caroline Van Schoubroeck
Vice-Voorzitter, Vice-présidente